

ประวัติศาสตร์นิพนธ์สมัยปฏิรูปศาสนา

การปฏิรูปศาสนาของฝ่ายโปรเตสแตนต์นี้ ได้ปฏิเสธหลักการและอำนาจบางอย่างของศาสนาคริสต์ฝ่ายคาทอลิก เช่นการต่อต้านอำนาจของสันตปาปา และฝ่ายโปรเตสแตนต์หันมายึดคัมภีร์ไบเบิล หรือประวัติศาสตร์ของศาสนจักรในระยะเริ่มต้น ฝ่ายโปรเตสแตนต์เขียนสนับสนุนการกระทำของฝ่ายตนว่าเป็นสิ่งที่ถูกต้อง ซึ่งฝ่ายคาทอลิกตอบโต้โดยการยืนยันอำนาจของสันตปาปา และยึดมั่นคัมภีร์ไบเบิลผสมกับประเพณีของทางศาสนจักร คาทอลิกมีการประชุมศาสนสภาที่เมืองเทรนต์ มีการจำกัดความหลักการของฝ่ายคาทอลิกใหม่และปฏิรูปข้อบกพร่องต่าง ๆ หลังการประชุมก็มีการเขียน ตอบโต้ฝ่ายโปรเตสแตนต์

ฝ่ายโปรเตสแตนต์ก็มีการรุกรานรุนแรงเช่นกัน โดยมีลัทธิคาลวิน ซึ่งสรุปความเชื่อของฝ่ายโปรเตสแตนต์ ได้รัดกุมกว่าเดิมการเปลี่ยนแปลงทางศาสนาครั้งนี้ ได้พัวพันมาทางการเมือง โดยมีการเปลี่ยนแปลงในเรื่องความสัมพันธ์ระหว่าง ศาสนจักรและฝ่ายปกครอง ดังนั้นประวัติศาสตร์ศาสนจักร ในศตวรรษที่ 16 บางเรื่องนี้อาจจัดเป็นประวัติศาสตร์การเมืองด้วย

การเขียนประวัติศาสตร์ในสมัยปฏิรูปศาสนามักเป็นเรื่องของการโฆษณาชวนเชื่อเพื่อชักชวนให้คนเปลี่ยนศาสนา การเขียนแบบเป็นกลางถูกละเลยชั่วคราว ผลดีที่เกิดขึ้นก็คือ ทำให้มีการค้นหาหลักฐานทางประวัติศาสตร์ แม้ว่าจุดประสงค์เพื่อโฆษณาชวนเชื่อก็ตาม ฝ่ายคาทอลิกมุ่งค้นหาหลักฐานทางประวัติศาสตร์เพื่อพิสูจน์ว่าฝ่ายโปรเตสแตนต์เป็นฝ่ายต่อต้านคำสั่งสอนของพระเยซูคริสต์เจ้า ในขณะที่โปรเตสแตนต์โจมตีฝ่ายคาทอลิกว่าเป็นตัวแทนของปีศาจ ในขณะที่เดียวกันก็มีการศึกษาทางศาสนามากขึ้น ตลอดจนมีการศึกษาประวัติศาสตร์สากล

ฟิลิป เมลันธอน (ค.ศ. 1497 - 1560)

ในการต่อสู้ของมาร์ติน ลูเธอร์เขาได้ใช้งานของนักประวัติศาสตร์บางคนเช่นงานของวัลลา และงานของนักเขียนสมัยกลางที่ต่อต้านอำนาจสันตปาปา เช่น The Spiritual Franciscans ลูเธอร์เองเขียนพงศาวดารชื่อ Supputatio (ค.ศ. 1541) แต่มีอิทธิพลต่อประวัติศาสตร์น้อยมาก ลูเธอร์แสดงความเสียใจว่าได้อ่านงานทางประวัติศาสตร์น้อยโดยเสียเวลาไปอ่านงานทางปรัชญาเช่นงานของโซพิสต์

ลูกศิษย์ของลูเธอร์ชื่อ เมลิ่งธอน มีอิทธิพลต่อการศึกษาประวัติศาสตร์ของเยอรมัน เมลิ่งธอนเป็นครูตลอดชีวิต เขามีส่วนในการร่างหลักสูตรมหาวิทยาลัยในเยอรมนี ทำให้เยอรมนีเป็นประเทศซึ่งมีการศึกษาประวัติศาสตร์ เป็นกิจลักษณะขึ้นครั้งแรก เมลิ่งธอน รู้ภาษาฮีบรู งานเขียนประวัติศาสตร์ของเขาคือการเขียน Chronicle (ค.ศ. 1532) ของ โยฮันเนส คาริออน ใหม่ เป็นงานที่เขียนเป็นภาษาเยอรมัน เมลิ่งธอนได้ปรับปรุงใหม่และแปลเป็นภาษาละติน (ค.ศ. 1558 และ 1560) และใช้เป็นตำราในเยอรมนีเป็นเวลา 200 ปี หนังสือเล่มนี้แบ่งประวัติศาสตร์โลกออกเป็น 3 ยุค แต่ละยุคกินเวลา 2000 ปี ยุคแรกเริ่มตั้งแต่การสร้างโลก มนุษย์ตกจากสวรรค์จนถึงสมัยอับราฮัม เอกสารของเมลิ่งธอน คือ คัมภีร์ไบเบิล ยุคที่สองมนุษย์อยู่ภายใต้กฎหมาย เมลิ่งธอนใช้เอกสารจากนักเขียนสมัยคลาสสิกยุคสุดท้ายซึ่งเขียนไม่เสร็จ เป็นยุคของมนุษย์อยู่ภายใต้ศาสนาคริสต์

Chronicle ของเมลิ่งธอน แสดงให้เห็นถึง การที่พระเจ้ามีบทบาทในประวัติศาสตร์ ประวัติศาสตร์การเมืองของเขา เป็นพระราชกรณียกิจของกษัตริย์แทนที่จะเป็นประวัติของอาณาจักร เมื่ออาณาจักรเสื่อม พระเจ้าจะยกอำนาจแก่ผู้ปกครองคนใหม่ งานชิ้นนี้แสดงให้เห็นว่าเขามีความรู้กว้างขวางแต่สำหรับวิธีการเขียนยังไม่มื่ออะไรที่เป็นสิ่งใหม่ แม้เขาอ้างอิงหนังสือมากมาย

โยฮัน สไลตัน (ค.ศ. 1507-1556)

งานชิ้นสำคัญที่เขียนเกี่ยวกับเหตุการณ์ในเยอรมนีสมัยของลูเธอร์ และจักรพรรดิชาร์ลส์ ที่ 5 คืองานของโยฮัน สไลตัน (ค.ศ. 1507-1556) เขาเป็นนักการทูตมนุษยนิยม เขามีส่วนในเหตุการณ์สำคัญในสมัยปฏิรูปศาสนาในเยอรมนี ค.ศ. 1536 เขาได้เป็นเลขานุการของ คาร์ดินัล ชัง ดู เบลเลียร์ ในการติดต่อจดหมายกับพลังโปรเตสแตนต์ในเยอรมนี เขาแปลงานของ ฟร้าวชาร์ต และแปล Memoir ของคอมมินัส ทำให้เขามีทัศนคติกว้างขวางขึ้นกว่านักประวัติศาสตร์อื่น ๆ การที่เขาแปลงานของคอมมินัส แสดงให้เห็นว่าเขานิยมวิธีการของคอมมินัส ที่มองประวัติศาสตร์ในแง่การตีความหมาย เขาเชื่อว่าศตวรรษที่เขามีชีวิตอยู่เป็นศตวรรษที่มีเหตุการณ์สำคัญและวิเศษ ซึ่งเหตุการณ์เหล่านี้ไม่ควรปล่อยให้ลืมนำไป ค.ศ. 1545 เขาเริ่มงานของเขาที่ สตราสบูร์ค เป็นเมืองที่ได้ข่าวคราวง่าย และค้นคว้าหลักฐานสะดวก เขาเขียนเสร็จในปี ค.ศ. 1555 มีจำนวน 25 เล่ม

สไลตัน ได้เขียนแบบซีซาร์โดยตั้งชื่องานของเขาว่า Commentaries on Political and Religious Conditions in the Reign of the Emperor Charles V เขามีจุดมุ่งหมายเสนอความจริงใน

ยุคของเขา เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงทางศาสนา การใช้เอกสารของเขามีความระมัดระวัง และใช้อย่างเป็นกลาง แต่การเรียงลำดับเหตุการณ์นั้น เขาใช้วันเดือนปีเป็นสิ่งที่กำหนดจุดเดินของเขาอยู่ที่ความตั้งใจของเขา

All These Things I Recite Plainly, Simply, And Truly As Everye. Thing Was Done: Neither Use I Also Any Colloer of Rhetorick, Nor Write Anything in The Hatred or Favor of Any Man..... I Frame My Stile Only, And Use Mine Own Words, That The Speache May Be Alwaies Like And Equal, And I Bestowe Eche Thing In His Place, As They Followed In Order¹

ผลงานของเขาเขียนในลักษณะวัตถุประสงค์ มีลักษณะเป็นประวัติร่วมสมัยโดยค้นคว้าจากหลักฐานชั้นต้นจำนวนมาก เขาไม่ยอมปล่อยให้ความเชื่อทางศาสนาของเขามีอิทธิพลต่อหนังสือของเขา ถึงแม้เขานับถือนิกายลูเธอรัน แต่เขาก็บันทึกเหตุการณ์ฝ่ายคาทอลิกด้วย ดังนั้นงานของเขาจึงมิใช่การโฆษณาทางการเมืองหรือทางศาสนา ทำให้งานของเขาเป็นหลักฐานสำคัญในยุคปฏิรูปศาสนา และมีข้อน่าสังเกตว่า การปฏิรูปศาสนาทำให้เกิดผลงานประวัติศาสตร์สมัยใหม่ นอกจากนี้ยังเป็นผลงานชิ้นแรกๆ ที่วิเคราะห์ขบวนการศาสนาทางการเมือง งานของเขามีความสำคัญมากในแง่ที่เป็นผู้ริเริ่มความคิดนี้ ซึ่ง เจมส์ ฮาร์วีย์ โรบินสัน ยอมรับว่าการปฏิรูปศาสนาฝ่ายโปรเตสแตนต์เป็นขบวนการทางการเมืองมากกว่าทางศาสนา ทฤษฎีนี้เป็นที่ยอมรับกันอย่างกว้างขวางในปัจจุบัน เมื่อพิจารณาถึงข้อตกลงทางการเมืองที่ปรากฏในสัญญาสันติภาพทางศาสนาแห่งออกซเบิร์ก ค.ศ. 1555 และสนธิสัญญาเวสต์ฟาเลียจะปรากฏว่ามีการเห็นทางการเมือง มากกว่าแสดงถึงชัยชนะของหลักการของลูเธอร์ที่ว่า ศรัทธาเท่านั้นที่ทำให้ได้รับความรอด

แมททีแอส วลาซิก (ค.ศ. 1520-1575)

งานสำคัญของฝ่ายโปรเตสแตนต์คืองานของ แมททีแอส วลาซิก หรือชื่อละตินว่าฟลาซิอุส อิลลิริกัส และเพื่อนร่วมงานของเขา ซึ่งร่วมกันเขียน The Magdeburg Centuriators ฟลาซิอุส อิลลิริกัส เกิดในเวนิซ เขาต้องการบวชเป็นพระในสำนักฟรานซิสกัน ลุงของเขาส่งเขามาศึกษาในเยอรมนี (มหาวิทยาลัยยูนินเจนและวิตเตนเบิร์ก) ค.ศ. 1544 เขาได้เป็นอาจารย์ภาษาฮีบรูในมหาวิทยาลัยวิตเตนเบิร์กแต่ได้ขัดแย้งกับเมลันธอนจึงลาออกใน ค.ศ. 1549 เขาไปเป็นอาจารย์ที่จีนา

¹ Fitzsimonds eds., *The Development of Historiography*, p.124.

งานชุดแรกของเขาปรากฏใน ค.ศ. 1559 ชุดสุดท้ายปรากฏใน ค.ศ. 1574 มีการแบ่งเป็น ศตวรรษ แต่ละศตวรรษแบ่งเป็น 16 บท เป็นประวัติศาสตร์ศาสนา ประวัติศาสตร์โลกคือการ ต่อสู้ระหว่างพระเจ้าและปีศาจ พระเจ้าเป็นผู้สร้างประวัติศาสตร์มิใช่มนุษย์ เหตุการณ์ในโลก เป็นผลงานของพระเจ้าอย่างเดียว ดังนั้นประวัติศาสตร์เป็นบันทึกเจตจำนงของพระเจ้า

งานชิ้นนี้ไม่มีการวิจารณ์ บางเรื่องเป็นนิยายเช่นเรื่อง โป๊ปโจน ฯลฯ เป็นการเขียนใน ลักษณะจิตวิสัย โจมตีสันตปาปา เป็นผู้ต่อต้านพระคำสั่งสอนของเยซูคริสต์เจ้าและศาสนจักร นอกจากนี้โจมตีหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่ฝ่ายคาทอลิกใช้อ้างอิง นอกจากจะเขียนประวัติศาสตร์จักรแล้ว ยังมีการเขียนเกี่ยวกับห้องสมุดและการศึกษา มีบางบทเกี่ยวกับศาสนาที่อยู่นอก คริสต์จักร ทำให้มีการเปรียบเทียบระหว่างสันตปาปาและพระโมฮัมหมัด จุดเด่นของหนังสือชุดนี้ คือการใช้หนังสืออ้างอิงมาก แต่หนังสืออ้างอิงนี้จะเป็นที่ยอมรับก็ต่อเมื่อสอดคล้องกับความคิดของ ฝ่ายโปรเตสแตนต์ แม้ว่าหนังสือชุดนี้มีข้อบกพร่อง แต่ก็เป็นการทำท่ายุทธศาสตร์ทางฝ่าย ประวัติศาสตร์ของฝ่ายคาทอลิกวิธีการที่ใช้ประวัติศาสตร์ทำลายสถาบันเก่า ผลก็คือทำให้มีการ ค้นคว้าทางประวัติศาสตร์มากขึ้น เนื่องจากฝ่ายคาทอลิกก็จำเป็นต้องตอบโต้ ในการประชุม ศาสนสภาที่เมืองเทรนต์ มีมติให้ตอบโต้การโจมตีทางประวัติศาสตร์ด้วยประวัติศาสตร์

บารอนีอุส (ค.ศ. 1538-1607)

เกิดที่เมืองโซรา ใกล้เนเปิล หลังจากศึกษาปรัชญา เทววิทยาและกฎหมาย ต่อมาเขาเป็น พระ แล้วรวบรวมเรื่องที่เขาได้เทศน์เป็น Ecclesiastical Annals มี 13 ชุด มุ่งตอบโต้ Magdeburg Centuries เขาทุ่มแหมมาก อุทิศตนต่องานเขียนของเขา มาร์ค แพตติสัน ยกย่องเขาว่าไม่มีนัก ประวัติศาสตร์สมัยใหม่คนใด ไม่ว่าจะ เป็น กิบบอน หรือคนอื่น ๆ ที่ทุ่มเทชีวิตของตนต่องานเขียน ของตนเช่นนี้

จุดประสงค์ของ Annals คือ ต้องการให้ผู้อ่านตระหนักว่า ความเชื่อหรือศรัทธาของฝ่าย คาทอลิกมีเพียงหนึ่งเสมอมา มีศาสนจักรเดียวมาตลอด แม้ว่าจะประสบปัญหาจากการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์และเวลา เขาจึงต่อต้านอำนาจทางโลก ทั้งในเยอรมนีและอังกฤษ แต่ละชุด ของเขามีใช่เป็นเรื่องของศตวรรษเดียว แต่มีการข้ามศตวรรษ เช่นเล่มสองจบลงใน ค.ศ. 305 แต่ละชุดได้อุทิศแก่สันตปาปา หรือจักรวรรดิ หรือกษัตริย์ ชุดที่ 9 (ค.ศ. 1900) อุทิศแก่ พระเจ้า เฮนรี่ที่ 4 แห่งฝรั่งเศส

ข้อผิดพลาดของเขาคือใช้วันเดือนปีกับเหตุการณ์ที่ผิดพลาด และการที่เขามีความรู้เกี่ยวกับกรีซ ตลอดจนไม่มีการวิจารณ์ บาโรนีอุสคัดเลือกหลักฐานเฉพาะที่สนับสนุนคาทอลิกงานของเขามีลักษณะคล้ายบรรณานุกรมทางศาสนา

เปาโล ชาร์ปี (ค.ศ. 1552-1623)

บาโรนีอุส เป็นนักประวัติศาสตร์ในสมัยการปฏิรูปทางศาสนาฝ่ายคาทอลิก ส่วน ชาร์ปี เป็นนักประวัติศาสตร์ชาวเวนิซ ในสมัยการประชุมศาสนสภาที่เมืองเทรนต์ อย่างไรก็ตามนักประวัติศาสตร์ปัจจุบันยกย่องชาร์ปีมากกว่า เนื่องจากสไตล์การเขียนของเขามีชีวิตชีวา งดงามมีไหวพริบของเขาตลอดจนการที่เขาวิจารณ์การประชุมศาสนสภาที่เมืองเทรนต์ ชาร์ปีบวชเป็นพระแต่อายุยังน้อย เขาศึกษาทางเทววิทยาและสนใจในเคมีต่อมาเขาขัดแย้งกับกลุ่มพระทำให้เขาต้องไปอยู่ในโรม 3 ปี เขาไม่พอใจการแทรกแซงของโรมในขณะเดียวกัน เจ้าหน้าที่ทางศาสนจักรก็สงสัยในตัวเขาเนื่องจากมีความสนิทสนมกับฝ่ายโปรเตสแตนต์

ค.ศ. 1606 การขัดแย้งกันระหว่างสันตปาปาและสาธารณรัฐเวนิซมาถึงจุดแตกหักเมื่อสันตปาปาพอลมี 5 ประกาศลงโทษทางศาสนาแก่สาธารณรัฐ ชาร์ปี แนะนำเจ้าหน้าที่ของเวนิซว่าไม่ต้องไปสนใจ ระหว่างนี้มีผู้จะลอบสังหารชาร์ปี ชาร์ปีได้เขียน History of the Council of Trent (พิมพ์ในลอนดอนครั้งแรก ค.ศ. 1619) ชาร์ปีกล่าวว่าเขาสนใจในการประชุมศาสนสภาที่เมืองเทรนต์มานานแล้วเขารวบรวมหลักฐานอยู่หลายปี เขามีความเห็นว่าการประชุมครั้งนี้เป็นการเสริมสร้างอำนาจของสันตปาปาครั้งสุดท้าย การประชุมศาสนสภาเปรียบเสมือนอีเลียดในยุคของเขาสันตปาปาและสภาเสียเวลาในเรื่องหลักการเพื่อหลีกเลี่ยงการปฏิรูปในเรื่องวินัย ยิ่งกว่านั้น ความพยายามปฏิรูปของสภานั้นไม่พอเพียง ชื่อเสียงของชาร์ปียังคงแพร่หลายในปัจจุบัน และผลงานของเขาก็สมควรจะได้รับการยกย่อง อย่างไรก็ตามชาร์ปีไม่ได้กล่าวถึงความสำเร็จของการประชุมศาสนสภาที่ทำให้ศาสนจักรเข้มแข็งขึ้น

เฮอ์เบิร์ต รอสเวย์ (ค.ศ. 1589-1629)

ประวัติศาสตร์ทางศาสนาเป็นผลงานของนิกายเยซุอิตและเบเนดิก สำหรับพระเยซุอิตศึกษาผลงานของเซนต์ต่าง ๆ ผู้ริเริ่มคือ เฮอ์เบิร์ต รอสเวย์ (ค.ศ. 1589-1629) แต่ยังไม่สำเร็จก็สิ้นชีวิต เอกสารที่เขารวบรวมตกทอดมายัง จอห์น บอลลันดูล และกลุ่มของเขา ซึ่งได้ชื่อว่า บอลลันดิสท์ บอลลันดูล (ค.ศ. 1596-1665) ใช้เมืองแอนต์เวิร์ป เป็นที่เขียนต่อมาโดยร่วม

เขียนกับพระคนอื่น ๆ การแบ่งนั้นใช้ปฏิทินของศาสนจักรสองชุดแรกเกี่ยวกับ January (พีมพ์ ค.ศ. 1643) 15 ปีต่อมาจึงพีมพ์ 3 ชุดเกี่ยวกับ February ใน ค.ศ. 1688 เพิ่งเขียนถึง May กลุ่มบอลสันดิสต์ ได้ตรวจสอบเอกสารของเมโรวิงเจียนด้วย

ลูก แห่ง อาเซอร์ (ค.ศ. 1609-1685)

ฝรั่งเศสในศตวรรษที่ 17 ก็มีการศึกษาประวัติศาสตร์สมัยกลางโดยเฉพาะประวัติศาสตร์ศาสนจักร ซึ่งเป็นผลงานของนักบุญโมร์ ในการรักษาเอกสารของกลุ่มเบเนดิก ในกลุ่มโมริสท์ผู้มีบทบาทมากคือ ลูก แห่งอาเซอร์ และลูกศิษย์คือ ชัง มาบิลลอน (ค.ศ. 1632-1707) คนแรกเป็นบรรณารักษ์ของ Saint-Germain-Des-Pres เขารวบรวมรายชื่อหนังสือทั้งหมดและต่อมาพีมพ์งานต่าง ๆ ออกมาเช่นของ แลนแฟรงค์ (ค.ศ. 1648) กิลเบิร์ต (ค.ศ. 1651) เขายังพีมพ์เอกสารของสมัยกลางชื่อ *Spicilegium Veterum Aliquot Scriptorum* (ค.ศ. 1655-1677) ต่อมา มาบิลลอนก็ช่วยเหลืออาจารย์ของตน และเขียน *The Acts of The Benedictine Saints* (9 ชุด, 1669-1701) เริ่มตั้งแต่ศตวรรษที่ 6-11 และ *The Annals of The Benedictine Order* (6 ชุด, 1703-1739) เป็นงานสำคัญเกี่ยวกับสมัยกลางแต่งงานขึ้นสำคัญของมาบิลลอน ได้แก่ *Six Books on Diplomatics* (ค.ศ. 1681) เกี่ยวกับหลักการทูต การศึกษาเอกสารในสมัยโบราณ งานชิ้นนี้เป็นการตอบโต้ของเบเนดิกตินต่อข้อสงสัยของบอลสันดิสต์เกี่ยวกับเอกสารของเมโรวิงเจียน การตอบโต้ของมาบิลลอนนี้ เขาใช้วิธีการศึกษาตราต่าง ๆ รูปแบบ ภาษา ลายมือ กระดาษ และน้ำหมึก ทำให้ฝ่ายบอลสันดิสต์ยอมจำนนต่อเหตุผล

ชาลส์ ออกุสต์ เด โท (ค.ศ. 1553-1617)

ความแตกต่างในเรื่องศาสนาก่อให้เกิดสงครามศาสนาในฝรั่งเศส พระเจ้าเฮนรี่ที่ 4 พยายามประนีประนอมโดยเปลี่ยนศาสนาจากนิกายคาทอลิกและใช้หลักขันติธรรมทางศาสนา กับฝ่ายโปรเตสแตนต์ เดอ โท เขียน *History of His Own Time* เขาศึกษากฎหมาย ต่อมาเป็นที่ปรึกษา และเป็นผู้ดูแลห้องสมุดของพระเจ้าเฮนรี่ที่ 4 งานของเขายังเขียนไม่จบก็ตายเสียก่อน *History of His Own Time* เน้นประวัติศาสตร์ยุโรปและฝรั่งเศสตั้งแต่ ค.ศ. 1546-1607 งานชิ้นนี้ เขาขอความช่วยเหลือจากผู้รู้หลายฝ่าย เช่น แคมเดนเกี่ยวกับอังกฤษ ฯลฯ

ประวัติศาสตร์ศาสนจักรของอังกฤษ : บรูเนต (ค.ศ. 1643-1715)

ระยะเริ่มแรก เซอร์ เฮนรี สเปนแมน (ค.ศ. 1564-1641) พิมพ์กฎเกณฑ์ต่าง ๆ ของศาสนจักรแห่งอังกฤษ แต่ผู้มีบทบาทในการศึกษาประวัติศาสตร์สมัยกลางคือ กิลเบิร์ต บรูเนต (ค.ศ. 1643-1715) เขามีชื่อเสียงก้องกัมม์ เขียน History of His Own Time และบทความชื่อ History of The Reformation (3 ชุด, ค.ศ. 1679, 1681, และ 1714) งานนี้เด่นเนื่องจากได้พิมพ์เอกสารไว้ในท้ายเล่ม บรูเนตเป็นผู้ป้องกันการปฏิรูปศาสนาฝ่ายโปรเตสแตนต์อย่างเคร่งครัด ประกอบกับเขาคัดเลือกเอกสารอย่างไม่ระมัดระวัง ทำให้ข้อมูลของเขาคลาดเคลื่อนจากความจริง